

Smotra Dalmatinska

Dodatak „Objavitelju Dalmatinskomu“
(La Rassegna Dalmata)

Cijena je na godinu «Objavitelju Dalmatinskomu» i «Smotri Dalmatinskoj» za Austro-Ugarsku Kr. 12.—; samom «Objavitelju Dalmatinskomu» Kr. 6.—; samoj «Smotri Dalmatinskoj» Kr. 8.—; Na polugodište i na tri mjeseca plaća se surazmjerno. Pojedini brojevi stoje 10 para, a zastareni para 20.

Pitanja za predbroju, uz koja nema dotičnih svota, ne će se ni u kakav obzir uzeti; pitanja za uvrste, uz koja nema prilicne preplate, biti će povraćena. — Pretplate se šalju poštanskim naputnicama. — Rukopisi se ne vraćaju. — Neplaćena se pisma ne primaju. — Pisma i novce treba šaljati «Uredu Objavitelja Dalmatinskog u Zadru».

IZLAZI SRIJEDOM I SUBOTOM

RAT.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

Jedanaesta bitka na Soči.

Izveštaji austrijsko-ugarskog glavnog stana.

BEČ, 1. Službeno se javlja:

«1. septembra 1917.»

Talijansko bojište:

Jučer prije podne nije na Soči bilo ovecih bojeva. Popodne razmahala se nanovo bitka na više mjesta između Tolmina i Vipave. Na sjeveru od Kala, kod Madoni i Britofa otkrili su talijanski napadi odbijeni. Kao pregjašnjih dana bilo je brdo Sv. Gabrijel ponovo pozorištem ljutog rvanja. Brojem nadmoćni nepadači udariše sa sjevera i zapada na našu bratru posadu. Na sjevernoj strani brda bilo je težište boja. Naša svake pohvale vrijedna pješadija dočekala je, prelazeći više puta sama na protuudar, sve navale. Kod Gorice, u dolini Vipave preduzeo je neprijatelj, poslije žestokih naglih napada artiljerijskom vatrom, više pojedinačkih udara, koje smo mahom odbili. Na istoku od Gorice naše jurišne čete zauzeše jedan komad talijanskog oklopa i iznijese 6 talijanskih oficira, 140 momaka i 4 mitraljeze.

Trst bio je iznova cilj napada talijanskih letjelica. Biskupska je palača oštećena.

BEČ, 2. Službeno se javlja:

«2. septembra 1917.»

Talijansko bojište:

Talijanski letioci napadali su i jučer po više puta otvoreni grad Trst. Ovi su bacili svega 70 bomba.

Jučer na Soči oveci su bojevi izostali. Talijanski djelimični napadi na visoravni Beinsica—Sveti Dub, kod Gorice i kod Jamlja propali su, naše su im jurišne čete odvratile uspješnim protu-preduzećima. U području brda Sv. Gabrijela naši topovi vijesu dali naprijed neprijateljskim masama. Tamo je u noći prije 1. septembra ostalo zarobljeno u rukama hrabrih branilaca 10 oficira i 315 ljudi, iz šest talijanskih pukovnija.

BEČ, 3. Službeno se javlja:

«3. septembra 1917.»

Talijansko bojište:

Jučer prije zore naša su preduzeća na brdu S. Gabrijelu potaknula živahniji bojeva, koji su povoljno protekli. Popodne i na večer propadoše na sjevernoj padini brda jakli talijanski napadi. I istočno od Gorice, kod Jamlja, neprijateljevi su zagoni prošli najlavo.

Talijanski letioci osuli su bombama više mjesta zapadne istarske obale. Eskadra neprijateljskih zrakoplova, koja je išla prema Trstu, protjerana je od naših hidroplana, prije nego je doprla svome cilju.

Doglavica generalnog štaba.

Ostali izvještaji austr. ugarskog i njemačkog glavnog stana od 1., 2. i 3. septembra nalaze se u «Objavitelju Dalmatinskomu».

DON MARKO VEŽIĆ, JADRTOVAČ.

IZA ŽRTAVA.

(Nastavak).

Uklučani se dosjećaju, na kojoj su, šta li je Marija sramotna i udesna odumila. Djojzi nije dosta njezine krvi, ona hoće, da se i Gagićeva proljeva, neokaljano ime sramoti, a na sve njihovo Božje proklesivo i pokaranje nateže. Stoga krvožedna uzela svojom neopranom jezičnom čeljad dražiti i izazivati, da bi se toga sramilo i otucano i beskućno ciganče, a kamo li neće pitomi i kršćanski Gagići, kad kod njih dosada nije drugačije bivalo, već da je jedno drugo svegjer štije, ako bi se na mahove i trenutačno i skunjoje te ko prično žičak ljubavi. Nije kršćanske čeljadu do sramote, a kamo li još do sramotnijega rvanja i do grijehotna proljevanja nevine krvi, pa se jedno po jedno, tko amo, tko tamo, uzeli (Manđoni) domari izmicitati i za poslom se opremati, da ih nije kod kuće i da ih blato iz Marijina bratoga ne poprška. Kraj ovoga doježno je čvrsto osvjedočeno, niti to taja, da nije dostojno, da se ovo unaprijed ponavlja i da se po ovaj bašibožučki način kupi haračnik kod Gagića, a sa puta izdignuto gologušće da otmilje čeljadi mir i rad, pa čak i blagoslov Božji. Svako se boji, da ne nasrne nesretni i udesni čas, pa da koje zbogom Marije svoga Boga ne uvrijedi. Niti tko Mariju goni, ni nagoni; neka se ne dođije nikakva kućnoga posla, ko i nije, otkada je Gagićima prešla, — da je kojim srećom, mjesto nje, zmija šarulja! Nu šćega smičati kućnu čeljad «s punta», koja je voljna i svoje uzdržati i na njemu se održati? Nije se ni dosada tko Jozanovu koljenu i njegovoj kapi rugao, pa bi ono željelo, da toga ni unaprijed ne bude.

Pooštreni podmornički rat. Potopljene lagje.

BERLIN, 1. (Wolff-Bureau). U Sredozemnom Moru potopljeno je nanovo 46.000 tona. Dana 22. augusta potopljena je na jugu od Krfa pomoćna krstarica «Gale II» sa 200 momaka francuske krfske eskadre i sa nekoliko srpskih oficira. Četiri srpska pukovnika, među njima jedan zapovjednik divizije, bjehu zarobljeni.

BERLIN, 3. U Engleskom konalu i Atlantskom Oceanu potopljeno je 17.598 nčistih tona.

Otkad je počelo neograničeno podmorničko ratovanje, potopljeno je već preko šest milijuna tona.

Nijemci osvojili Rigu.

BERLIN, 3. (Službeno). Riga je osvojena.

Sukob njemačkih i engleskih ratnih lagja.

BERLIN, 2. Dana 1. septembra izjutra jedna naša zaštitna patrola navalila je na sjeveru od Horns-Riffa na engleske krstarice i torpedače. Poslije kratkog okršaja neprijatelj, kojega su naši letioci osuli bombama, umakao je udaru jačih bojnih snaga. Četiri neprijateljska ribarska broda, što su se upotrebljavala kao prednje straže, oštećena su te su se nasukala na kraj u danskim suverenskim vodama.

RINGKJOEBING, 1. Oko 7 s. izjutra zbio se pomorski okršaj pred Bjerggardskom obalom, u kojemu četiri njemačke lagje za mjne ngrfate su od dijelova engleske flote na žalo. Pošto su se nasukale, Englezi su ih dalje bombardovali, te su granate udarile do u fiord Ringkjöbinge, a neke i u samo mjesto Bjerggaard, gdje su jednu kuću oštećile, ali nijesu nikoga ranile. Iskracalo se nekih 100 njemačkih mornara. Novine pišu, da su dva njemačka mornara ubijena, a nekolicina da su ranjeni.

Izveštaji turskog glavnog stana.

CARIGRAD, 2. Glavni stan, 1. septembra: U Perziji protjerani smo Ruse iz Marivana. Na kavkaskoj fronti življa je djelatnost neprijateljskih letjelica.

Dana 30. augusta neprijateljski su letioci iznova napali po noći Smirnu; četiri su osobe ubijene, dvije su ranjene, više je privatnih kuća uništeno.

CARIGRAD, 3. Glavni stan. U Perziji jedan naš odjeljak otisnuo se iz Merijama dalje istočnim pravcem, i zapremio Garanski most.

Izveštaji bugarskog glavnog stana.

SOFIJA, 2. Izveštaj generalnog štaba, 1. septembra: U obluku Cerne odbijeni su talijanski napadi na vis 1050. Na istoku od Cerne kod Gradešnice, žestoka artiljerijska vatra.

U okolici Moglene, na Dobropolju i na su-

Sad tekar Manđi puče pred očima, kuda ovo vodi, sad se ona pljesnu rukama i ajme meni, — sama sebi jeknu — kad sam se rodila i k Bikičima prvih puta krenula! — Nu da spasi, što se spasiti dađe i u ovoj tmici barem mrvu svijetla nagje i svojima do otvorenih i širjih puta prolaska probije, pred svom kućnom čeljadi jednogova dana i o zgođ-njoj uri pribra, što reku, sile u junačke žile, dostojanstvom starije, majke i kućne starješice ispravi se ispred Marije, te će joj oduškom prijekora i ukova: — Megjer ti, Marija, uzazbilj odumila, na što nije nitko ni pomislio, da smeteš i umeteš Gagića starinu!

— Kakav umet, kakvi li Gagići? Šta će oblegjena strvina da kome nauđi, šta li ja Gagićima, kad ja nit hoću da budem Gagićka, niti sam na to igđa, već pod silom udaraca, pristala? Tekar je ovo kočurina i ovo smrđljive mesine kod Gagića, a duša je moja, srce i pogotovije kod Mikića ostalo, a tko me od njega rastavio, svojom se dušom miran ne rastavio!

Što bi se bilo uperilo iza ovo nedostojna, glotna te otrovna Marijina odgovora, bi li se u Bog molio, ili se Gospino milosrgje zazivalo, da ono pomogne, jer ljudi dvojakli ne mogu, ne bih učisto znao, kad eto ti sutrađan u naš skoski ođut graski službeni telal. Jedna riječ selom prolama, ona je uzbibala obiteljski život, ona srce, dušu, misao, i da je grom iz veōra neba u najснаžiji i najgolemiji đub usred sela grunđ, ne bi se narađna duša potresla i ušćudila, što je ovo na riječ — mobilizacija. Pred tim moćnim davorom sve zamuknu, svakoj đak zastade. Ruke zadrževise za težački posao, opanak svoga nosa ne upravlja k polju i kućnome tegu, već se sve uzvrpoljilo i uzkomešalo, o junačkome sa srcu govor vođi, povjesnica starih junaštva razotkriva, k dijici

sjednim visovima Srbi preduzeše, poslije žestoke artiljerijske i minske pripreme, i danas čestih ali neuspjelih napada, koje su platili najtežim gubicima. Trokratni napadi mahom su odbijeni. Preko dana potrošila se velika množina granata i mina. Otele su se tri mitraljeza, veliki broj pušaka i drugog ratnog materijala. Uspješna vatra naše artiljerije na vrijeme je ugušila neprijateljske napade.

Na raznim točkama fronte Mahmudija-Galac puščana i pojedinačka topovska vatra.

SOFIJA, 3. Izveštaj generalnog štaba, 2. septembra:

Mačedonska fronta:

U okolici Bitolja živahna artiljerijska vatra. Neprijateljski bataljon napade na naše pozicije istočno od sela Raštana, ali protunapadom bi uzbijen i morade se povući sa krvavim gubicima i izgubiti nekoliko zarobljenika.

Na Dobropolju Srbi preduzeše izjutra napad, ali bjehu lako odbijeni. Nekoliko automatskih pušaka i drugog ratnog materijala ostade u našim rukama. Napadi, što su Srbi već tri dana preduzimali u dobropoljskom kraju, stali su ih izvanredno teških gubitaka, a nijesu ništa postigli. U odsječku samog jednog našeg bataljuna izbrjilo se preko 400 srpskih lješina.

Na desnoj obali Vardara živahna artiljerijska vatra.

Rumunjska fronta:

Na Seretu naši su odjelci provalili zajedno sa njemačkim u neprijateljske opkope, nanijese neprijatelju znatnih gubitaka, iznijese 3 oficira, 60 vojnika zarobljenih i oteše 7 mitraljeza i drugog ratnog materijala.

Stockholmska konferencija odgogjena.

STOCKHOLM, 3. Buduć da pregovori na konferenciji između saveznika u Londonu ne obećavaju, da će se pitanje o pasošima skoro riješiti, odlučio je odbor za organizaciju stockholmske konferencije, da je ne sazove za 9 septembra, nego da odredi novi rok, koji će se strankama saopćiti, netom se odaslantno ruske organizacije povratiti iz Londona.

Prilike u Rusiji.

Vojničko strahovanje u Kazanu.

AMSTERDAM, 2. Stockholmski dopisnik lista «Allgemeine Handelsblad» doznaje sa ruske strane, da u Kazanu vlada vojničko strahovanje. Vojnici su zapalili nekoliko kuća. Pučanstvo bježi; traže se čete iz drugih gradova.

Ruska je vlada javila svim članovima obitelji Romanova, da moraju očekivati, da će konstituenta prognati sve Romanove.

«Republikansko Središte».

STOCKHOLM, 4. «Svenska Tidsbladet» javlja iz Haparande: U Rusiji se obrazovalo društvo, pod

oko privriva, a jatagan s ruke na ruku premeće, Bog, Kralj, Otadžina zanosno i oduševljeno uzdižu, a tekar zub ljutito škrive, kad tko dušmanina kleta spomene.

Mobilizacija je obavljena, svak se svojoj dužnosti obazivlje i tko je za kraljev barjak, pođa nj i stupa. I Gagići su odani sinovi svoje hrvatske otadžbine i oni će svome prevedrome Kralju dati, što od njih zapita.

Baš i nije mobilizacija Gagiće, vanda uštinula, U jačoj i brojnijoj obitelji moje župe, pa ne odčije-piti od kućnoga praga već, jedno, Nikolu, malo je to i, s malim, ništa. Niti je tko stoga što na Gagiće mrakno, a kamo li kivan na nje očima izbijelo, što oni amo ostali goli i bez temelja i bez branitelja. Najstariji se Markiza i vođio bez desne pete na nozi, dobrih oiromio i tako mobilizaciju išćekao. Antiša vrljićem bio živo srebro, svegjer za novotarijama čezno, pa mu se sa njim i oko proliho. Na čavao nabijao kapsule, da s ostalima u selu proslavi porogjenje Gospođinovo. Nesrećom, da šta, sa u-paljene kapsule vrci iskra i u desno mu se oko zađri. Tari danas i otiri nečistim rukavom, ne liječi sutra, rastrojalo se oko, kolik šaka skoćilo i oteklo, a kad otek popuštala, onđi i oćinja svjetlost utrnula, i Antiša se kipom i snagom izvi do ljudine, ali je-đnook, a takti za kralja nije. — U Martinu se Gagići nijesu naslabilili. Još od djetinstva bolest ga je nasljeđovala i nikako mu ne đala popuniti i grane mladosti mladikovim oklititi, već zakukao, godina se dočepao, a snage niti je, niti će. Na poljskome trudnome tegu i u njega je srca ko i u slivenog Antiše, ali što pomaže srce, kad mišice drmaju, a ruke lamaju. — Nikola je tjelesnom snagom ko i plemenitošću srca te svojim umnim sposobnostima nadma-šio svu ostalu braću. Braća su to pripoznavala i

nazivom «republikansko središte», koje traži da se stvori jaka vladina moć, da se uspostavi stega u vojsci, da se ratuje do konačne pobjede i da se otvori konstituenta.

Kornilove reforme.

LONDON, 4. «Times» javlja iz Petrograda, da je Kornilov pozvao vladu, neka žurno izvede reforme, koje je on predložio.

Radničko i vojničko vijeće protiv Kornilova.

BERLIN, 4. Razne novine pišu, da je radničko i vojničko vijeće u Petrogradu — kako «Morning Post» javlja — zatražilo da Kornilov bude opozvan i da je sa većinom od dvije trećine odlučilo da pita, neka ruska vojska prekine svaku ofenzivnu djelatnost.

Ruski ministar na optuženičkoj klupi.

Parnica protiv Suhomlinova i njegove žene.

PETROGRAD, 3. Parnica protiv Suhomlinova. Predsjednik dume Rodzjanko napada na Suhomlinova, koji da je svojim otporom protiv nastojanja dume i svojim kažnjivim nemanom u organizovanju ruske vojske, pogoršao njeno stanje, tako da je nekadašnji veliki knez Nikola izjavio, da u takvim prilikama nije moguće dalje ratovati. Tada se sam Rodzjanko požurio u Galiciju, gdje je upoznao strašnu istinu, da sva odgovornost za ogromne gubitke za uzmicanje iz Gorlica pada jedino na Suhomlinova. Komisija je odmah konstatovala njegovu krivicu i Car ga je na to protjerao.

Novi ministri.

Dr. Ludovik Čwiklinski, rodio se god. 1853. u Gnesenu, pošto je dovršio filozofske nauke, posvetio se učitelstvu; god. 1876. bi imenovan izvanrednim, a 1879. g. redovitim profesorom za klasičnu filologiju na sveučilištu u Lavovu. God. 1902. bi pozvan kao ministarstveni savjetnik s nazivom i karakterom odjelnog predstojnika na ministarstvo za bogoštovlje i nastavu, a na ovom je ministarstvu 1904. imenovan odjelnim predstojnikom. God. 1910. podijeljeno mu je dostojanstvo tajnog savjetnika. Od 23. juna upravlja ministarstvom za bogoštovlje i nastavu.

Dr. Viktor Mataja rodio se u Beču god. 1857. Kad je svršio pravne nauke, služio je za osam godina kod ureda donjoaustrijske trgovačke komore. Od god. 1884. bijaše privatnim docentom na bečkom sveučilištu, a god. 1890. izvanrednim, 1892. redovitim profesorom političke ekonomije na sveučilištu u Innsbrucku. Zadnje je godine bio pozvan kao ministarstveni savjetnik u ministarstvo trgovine, gdje je 1902. postao odjelnim predstojnikom. Od 15. novembra 1908. do 10. februara 1909., zatim od 24. juna do 3. novembra 1911. upravljao je Dr. Mataja sa ministarstvom trgovine. God. 1914. imenovan je predsjednikom statistične središnje komisije, kojoj je bio poglavica do juna 1917., kad mu

zalo ga svagđje naprijed lurali, da po očevoj smrti zastupa Gagiće, njihovu kuću, dobrostanje i poštenje, pa ga i sada ovo kao ponajzeleniji ogranak na Gagića jablanu isporučili i od sebe odlučili, da proslavi Boga, Kralja i Otadžinu, a Gagiće opošteni.

Po odlasku Nikolinu na vojnu, ko po dogovoru, svi Gagići, sa svojom stariješicom (Manđom) na čelu, u jednu uprl i ko uzeli posao glave, da (Mariji, ako i ne ugođe, a to barem na zanapast ne budu. Ni dosada se nije ona posla lačala i za njim sa svojim sjaćenim jetrvama polazila. Otkada Nikola ode, Gagićevi radom i nastojanjem pođvostručili. Vide i sami, tko im falli, otkada Nikola falli, da je on osovina na kolima, slavina na bačvi, kroz koju otoka protiče i šiklja, a u jarmu što vođesni «pogonjak», koji na svome teljigu najteži trud tegli, te i Nikola kod Gagića. — Jetrve se između sebe raznijeti i raspasti krvoločec i trudom se raspinjuć od rana uranka do kasna opočinka.

Kod njih će biti u glavnome tvrđo osvjedočene, da bez truda niti je blagoslova ni napretka, nu bit će i jošte šćogod, a namahnuti se i one ženske prirorgjene taštine, da hukne i od pusta truda jekne, je li komarca prenijela, ko da je čitava vola, te ujeđljiva, oštra i mukla kašljuca mimolazeć kraj Marije, da se kod Gagića razbašila kraljica, a tamo kod Bikića bila smucavca ciganica.

To razmetanje, to zapržitno nastojanje i takme-nje sviju oko jedne, da unaprijede Gagića kuću, a na (Mariju se ne obaziru, ko da još nije ni ostavila Bikića polegušicu i uspela se uz njihove na kuli na kamene basamake, te ono, da ga prošiti ne možeš, a dokučiti najlakše, da jojeno, tamo (Mariji, na isporuču medotečna Gagića uliša; neka se, poput truta, na njima goji i podgaja, nu da će doći Petrov dan, žugjeni dan, da pčele razblice išćekase svoju složnu

je bila povjerena uprava ministarstva trgovine. Dr. Mataji je od god. 1910. udijeljeno dostojanstvo tajnog savjetnika.

Dr. Karlo barun Banhans rodio se god. 1861. u Klášteru kod Hradišta-Mnichova u Češkoj. God. 1884. uje u službu kod generalne direkcije austrijskih državnih željeznica, a 1886. pozvan je u ministarstvo trgovine. Prihvaćen opet u status ministarstva za željeznice, postade god. 1903. ministarstvenim savjetnikom, a 1906. postavljen je kao upravitelj direkcije sjeverne željeznice a u isto je doba i imenovan odjelnim predstojnikom. 1913. odlikovan je dostojanstvom tajnog savjetnika. Od 23. juna ov. god. upravljaje barun Banhans ministarstvom za željeznice.

Dr. Hugo vitez pl. Schauer rodio se god. 1862. u Leibnitzu u Stajerskoj. Kad je svršio pravno-državne nauke stupi 1884. u državnu službu na pokrajinskom sudu u Gracu. Više je godina služio tu i kod okružnog suda u Voitsbergu, pak je pozvan na ministarstvo pravde. Tu postade god. 1905. ministarstvenim savjetnikom, 1909. odjelnim predstojnikom, 1917. podijeljeno mu je dostojanstvo tajnog savjetnika. Vitez Schaueru povjerena je bila uprava ministarstva pravde od 23. juna 1917.

Emil vitez Homann Herimberški rodio se god. 1862., izučiv pravne nauke u Beču i montanističke nauke na rudarskoj akademiji u Leobenu. Imenovan 1887. rudarskim pitomecem, postade 1894. višim rudarskim povjerenikom, a u tom je svojstvu pozvan god. 1899. na ministarstvo poljodjelstva. God. 1907. imenovan je ministarstvenim savjetnikom. Od 1909. bio je odjelnim predstojnikom na ministarstvu za javne radnje. Vitez Homann, koji je u marcu o. g. bio odlikovan dostojanstvom tajnog savjetnika, upravljaje od 23. juna ministarstvom za javne radnje.

Dr. Ferdinand barun Wimmer rodio se 1860. u Derseneburgu. Došlo je izučio pravne nauke, služio je kao prislušnik najprije kod bečkog trgovačkog suda, tada kod donjoaustrijskog financijskog odvjetništva, odakle je 1891. bio pozvan na ministarstvo financije. God. 1905. postade baronom, a od 23. juna ov. god. povjerena mu je uprava ministarstva financije.

Dr. Ivan vitez Žolger, rođen 1867. u Devini kod Slovenske-Bistrice. Došlo je izučio pravne nauke i postao doktorom prava (sub auspiciis imperatoris), stupio je 1894. god. u administrativnu službu u Stajerskoj. Iza dugogodišnjeg službovanja kod političkih vlasti ove zemlje, pozvan je 1898. na ministarstvo za bogoštovlje i nastavu, a odatle 1902. na predsjedništvo ministarskog vijeća, gdje mu je od 1907. povjerena uprava državnopravnog odjela. God. 1915. imenovan odjelnim predstojnikom bio je 1917. odlikovan viteštvom. On pripada već od god. 1899. kao privatni docent pravnom fakultetu bečkog sveučilišta a član je ispitne komisije za državnu znanost.

Podmaršal Karlo Czapp pl. Birkenstetten, rodio se 1864., uje, pošto dovrši tehničku vojnu akademiju, 1885. kao poručnik u 12. korsku artiljerijsku pukovnicu. God. 1893. bi imenovan satnikom u generalnom štabu, 1900. majorom, 1904. potpukovnikom a god. 1907. pukovnikom. God. 1912. postade general-majorom, 1915. podmaršalom. Podmaršal pl. Czapp među ostalim odlikovan je kodstvom za vojničke zasluge drugog razreda s ratnom dekoracijom i redom željezne krune drugog razreda s ratnom dekoracijom. Od septembra 1915. služi kao odjelni predstojnik u ministarstvu za zemaljsku obranu; od 23. juna 1917. povjerena mu je uprava ovog ministarstva.

Dr. Julije pl. Skrzypna Twardowski, rodio se 1874 god., stupio je, pošto izučio prave nauke 1898. u službu kod financijskog odvjetništva, ali je bio iste godine pozvan na ministarstvo za trgovinu. 1908. kao ministarstveni tajnik bi prihvaćen u status ministarstva za javne radnje, a god. 1911. dodijeljen je uredu ministra za Galiciju, gdje je 1915. postao ministarstvenim savjetnikom. 1917. imenovan je odjelnim predstojnikom — a provizorno su mu bili povjereni poslovi ministra Dra Bobrznyskoga.

Dr. Ivan Horbaczewski, rodio se god. 1854 u Zarubinetzu kod Tarnopola. Izučio je medicinske nauke na bečkom sveučilištu a zatim postane tamo asistent učiteljske stolice za medicinsku kemiju. 1883. postade izvanrednim, a 1884. redovitim profesorom ove struke na češkom sveučilištu u Pragu, gdje je bio na čelu medicinsko-kemijskog zavoda. Od god. 1898. pripada zemaljskom zdravstvenom vijeću, od god. 1906. vrhovnom zdravstvenom vijeću. 1909. pozvan je Dr. Horbaczewski kao doživotni član u gospodsku kuću carevinskog vijeća.

Uru, te nasrnu, svladaju i poubijaju trutove i namećne klete, koji njihove trude labali, a krv pijukali, — nije Marija dijete, da se juče rodila, te ne razumije, da od prilike i, s malim, svi Gagićevi o njojzi pojednako suđe i o njezinu gnjilome neradu i «karonjstvu», a ako muče i svijetu svojih tajna ne ođavaju, bit će, da im je u računu.

Ovo otajno nehanjstvo brojne Gagićeve čeljadi i neočitnost prama (Mariji), ko da je drvena Marija, što da u njojzi pobudi, već, uz prvašnji bijes, kad joj neđrago đali, a milovano otebi; još i mržnju, te prve obrisaje usudne, da se ne posveti, dokle im se ne osveti?

Nu što bi Mariju bilo do toga dovelo, da odvreni, smalakše i poput spuža na živu ugljenu da cvrčeće uginu, da ne bi osvetne misli, koja ju je zadržavljala i maštom joj upaljenih moždana pred oči dočaravala sliku, da su svi Gagići kugljelja savite i smotan vune u njezinu ruci i u njezinu vlasti, i da će je, kad li tad li, na lomaci spaliti, a prah u vjetar sasuti, neka nije vraga ni od njega spomena — bi kruta realnost, kad oćuti pod svojim srcem plod vjenčane svezu sa Nikolom, da je, biva, zatrudnjela, a što rođi, nikako se drugačije ne može zvati već Gagić . . . Da Marija Gagićima sokolove ragja, a njihovu žitku radenike, umjesto da ih ponudi od vratnom balegom, da svoje silničko i sramotno čelo njome poprskaju! Koja im druga nagrada patri? Zar joj nijesu otebi srce, otebi Mikica, i u zamjenu je ponudili glavicom luka crljenca?

(Slijedi).

Dr. Fridrih barun Wieser, rodio se 1851. god. u Beču. Izučiv državno-pravne nauke na bečkom sveučilištu, stupi u službu kod donjoaustrijskog financijskog ravnateljstva. God. 1883. usposobio se za katedru političke ekonomije i bio je naredne godine imenovan izvanrednim profesorom ove znanosti na praškoj njemačkoj universi. God. 1889. bi imenovan tu redovitim profesorom, 1903. pozvan je na bečko sveučilište. Od maja 1917. pripada barun Wieser gospodskoj kući carevinskog vijeća kao doživotni član.

Ernest grof Silva-Tarouca rodio se god. 1860. Došlo izučio državno-pravne nauke služio je, s početka kod političke administrativne vlasti u Češkoj, ali se za tim posveti uregivanju svog gospodarstva. Grof Silva-Tarouca, koji je doživotni član gospodske kuće, bio je nekoliko godina zastupnikom u Carevinskom Vijeću i u češkom saboru. Udijeljeno mu je komorničko dostojanstvo a od 1902. i ono tajnog savjetnika. God. 1917. imenovan je potpredsjednikom gospodske kuće carevinskog vijeća.

Ukinuće vojne sudbenosti za civilne osobe.

Usljed zaključka zastupničke kuće od 6 jula 1917. izgubile su carske naredbe o vojnoj sudbenosti svojoj privremenu zakonsku snagu. Pitanje, što da bude sa istragama koje su na temelju tih naredaba u toku kod vojnih sudova, imalo se je riješiti drugim zakonom. No buduć da do toga zakona nije još došlo, sudovi su različito odlučivali o tome, da li su za dalje provedenje istraga nadležni vojnički ili građanski sudovi.

Tim se je pitanjem u skoro bavio Vrhovni sudski i kasacioni Dvor, te je pristao uz mnijenje Vrhovnog domobranskog Suda, da je za kaznene istrage, koje su, na temelju carskih naredaba od 25 jula i 4 novembra 1914. protiv civilnih osoba, doznake vojničkim sudovima, a nijesu još osuđom vojničkog suda konačno riješene, nastupila sada opet nadležnost civilnih sudova, te ih s toga vojni sud ne smije dalje nastavljati ni konačno rješavati.

No ovim rješenjem Vrhovni Dvor ne će da prejudikuje pitanje o nadležnosti u slučajevima u kojima već postoji osuda, koja još nije postala pravomoćna.

Ministarstvo je pravde naredilo državnim odvjetništvima, da se kod svojih prijedloga držve ove odluke Vrhovnog sudskog i kasacionog Dvora i da zatraže od vojničkih odvjetništva, da im u-stupe sve istrage koje se nalaze još kod vojnih sudova, i koje padaju pod nadležnost civilnih sudova.

BITKA NA SOČI.

Razočaranje i nezadovoljstvo u Italiji.

ZÜRICH, 31. Veliki talijanski listovi već dvoje, da li će uspjeti postignuće konačnoga cilja talijanske ofenzive, naime osvojenje Trsta. «Corriere della Sera» piše, da jedanaesta bitka na Soči nipošto neće donijeti tako popularnih osvojenja, kao što je bilo osvojenje Gorice u kolovozu 1916.

ŽENEVA, 1. Prema vijestima iz Italije spremaju se iamo veliki nemiri. Talijansko vojno vodstvo je po uputi vlade predložilo osobito u industrijskim gradovima najostrije mjere, da se u zametku oružanom rukom uguši eventualni ustanak.

Pašićevi zahtjevi i talijanske koncesije Srbima.

«Züricher Zeitung» javlja:

Kako iz talijanskih listova proizlazi, voljna je Italija dopustiti Srbiji, ili bolje reći buduću jugoslavenskoj državi izlazak na Jadran i to ispod Zadra do Trogira. Čitavo ostalo obalno područje austro-ugarske monarhije traži Italija za se.

Srbija naprotiv hoće, kao što je to Pašić u svojoj izjavi pred talijanskim zastupnikom Berliom kazao, priznati talijanski zahtjev tek za Zadar. Čitavo ostalo dalmatinsko obalno područje zajedno s Kotorom da pripada Srbiji. Prevlast Italije na Jadranu da je dovoljno osigurana posjedom Trsta, Dula i Valone. Nadalje da Srbija nije voljna davati kakve koncesije u Makedoniji. Dripojenju Crne Gore Srbiji ne će se vlada protiviti.

U jednom komentaru k izjavama srpskoga ministra predsjednika Pašića o zahtjevima Jugoslavena odnosno na istočnu obalu Jadrana, piše «Corriere della Sera», da su prava Italije u ugovorima sa saveznicima tako jasno izražena, da ne može biti nikakvih nesporazumaka. Italija da se čuti tako sigurnom za svoju stvar da se uopće, ne bi trebala brinuti za propagandu Južnih Slavena, kad ne bi bila uvjerena, da je razborita politika sporazuma u zajedničkom interesu svijui protivnika Austrije. Predpostavka za sporazum jest, kako to «Corriere della Sera» tom prilikom nedvoumno naglasuje, priznanje strateških potreba, radi kojih Italija zahtjeva za se veći dio Dalmacije. «Corriere della Sera» piše: Italija ne može dopustiti, da se strateška potreba njezine obrane svagdje osporava, sa što iz obzira prema elementima, kao što su Pašić. Članek, koji objašnjava talijanske i srpske interese svršava ovako: «Ako dobra volja Italija ne odgovara većem dijelu osjećaja Jugoslavena, osjećat će Italija doduše iskreno sažaljenje, ali ne će imati ništa da sebi predbacii.

«Zeitig opaža: Kako se vidi iz talijanskih listova, Italija hoće Srbima ili buduću jugoslavensku državu dati izlaz na Jadran, koji počinje ispod Zadra i ide do Trogira. Čitavo ostalo austrijsko primorsko područje traži Italija za se. Srbija je pripravna, po Pašićevim izjavama, priznati talijanska prava jedino na Zadar, Trst i Polu u tim krajevima. Protiv srpskoga stajališta prosvjeduje «Corriere della Sera» i traži najveći dio Dalmacije za Italiju.

Postupanje vlasti neprijateljskih država sa c. i kr. konzularnim činovnicima.

Barun Burián gosp. F. C. Penfieldu, američkom poklisaru u Beču.

Beč, 9. januara 1916.

Čast je potpisano, uteci se učtivosti Vaše Preuzvišenosti gospodinu izvanrednom i opuno-moćenom poslaniku Sjedinjenih Država Amerike, Fridrihu Courtlandu Penfieldu, s najpouzdanijom molbom, da ovo bude dostavljeno na znanje telegrafskim putem francuskoj i kraljskoj engleskoj vladi.

Najbolnijim je čugjenjem c. i kr. vlada saznala o brutalnom nasliju protiv austro-ugarskog generalnog konzula u Solunu, protiv činovništva i arhiva konsulata, kaogod i proti mnoštva svojih državljana.

Zarobljenje funkcionara dodijeljenih kraljskoj grčkoj vladi i državljana pod zaštitom ovih, te premetačine konzularnih arhiva, koji uživaju nepovredljivost, to su najteže povrede ne samo suverenih prava neutralne države, povrede, koje se protive najelementarnijim i uopće visoko štovanim temeljima međunarodnog prava, nego i uperene neposredno proti prava i interesa Austrije-Ugarske i ne mogu drukčije ocijeniti nego kao samovoljna djela, koja prekorajuju granice označene ratnicima po pravu i starinom.

Napomenuto postupanje nanovo osvjetljuje potpunu samovolju, te se Francuska i Engleska ne žacaju djela, koja nose na sebi pečat najgore i ničim ispričane povrede prava.

C. i kr. vlada pridržaje sebi pravo, da, prema daljnijim mjerama, koje one države poprima da je liše slobode, i ona odredi mjere koje joj se budu činite potrebitima.

Dotpisani u isto doba prihvaća i ovu prigodu, da ponovi izraz svojeg najdubljeg štovanja prema Njegovoj Preuzvišenosti gospodinu američkom poklisaru.

Crnogorske povrede međunarodnog ratnog prava.

Grof Thurn c. i kr. Ministarstvu za izvanjske poslove.

Sjedište c. i kr. vojnog vrhovnog zapovjedništva, 6. marča 1916.

Dostavlja se na znanje.

Drilog. Kr. ug. puč. ust. pješ. puk. br. 19. I. polj. bat. C. i kr. 17. gor. brigad. zapovjedništva.

18. februara 1916.

Javljam, da je 9. januara ov. god. kapural Ivan Rohacek — kao zapovjednik svezne patrolne prednje stražarske skupine sjeverno od Cruce — došao pred zapovjednika u Loznu i njemu ovo javio:

Kad je svezna patrola marširala nešto 300 koraka južno od doline Cruca, naišla je na masakrirano mrtvo tijelo jednog pješaka.

Iz dopisnice koja se kod mrtvoga našla proizlazi, da to je bio puč. ustaša Ivan . . . koji je od 20. decembra pr. god. iščeznuo. Pripadao je obavjesnoj ophodnji kadeta Dr. Mihajla Huszára, koju su Crnogorci zarobili.

Dotpis nećiljiv. kapetan.

Grof Thurn c. i kr. Ministarstvu za izvanjske poslove.

Sjedište c. i kr. vrhovnog zapovjedništva, 30. marča 1916.

Čast mi je dostaviti priloženi izvadak iz zapisnika, koji mi je dostavio c. i kr. vrhovno vojno zapovjedništvo, u kojem se govori kako su crnogorski vojnici ubili dva ranjena vojnika austro-ugarske vojske.

Drilog. C. i kr. bos. herc. pješ. puk. br. 4. III. nadokn. kump. Izvadak iz zapisnika.

sastavljena s pješakom sunjakom Jakovom III. nadoknadne kompanije, koji se povratio iz crnogorskog ropstva.

Moj je zapovjednik kompanije, gospodin kapetan S. . . bio zarobljen poslije nego je zadobio pet rana. Crnogorski su ga vojnici, premda je on još živio, gola svukli i na najgrozniji način ubili. Isto tako masakrirao je dva Muslima, moja druga. Drvi. Sajto Sarić, bio je dopao rane na glavi, drugi bijaše već mrtav. Kad ih Crnogorci spaziše, povikaše: «Ovdje su dva Turčina, koje moramo ubiti». Sajta ubiše sa više uboda nožem, a drugoga potpuno razmrvariše.

DALMATINSKE VIJESTI

Previšnja odlikovanja.

Njegovo se ces. i kralj. Apostolsko Veličanstvo premilostivo udostojilo podijeliti viteški krst reda Frana Josipa s ratnom dokoracijom u priznanje izvrsna službovanja pred neprijateljem kapetanu-auditoru Dr. jur. Fridriku Kresniku kod šibenskog sudskog izloženstva vojničkog zapovjedništva u Mostaru.

Njegovo se c. i k. Apostolsko Veličanstvo previšnjim rješenjem od 11. augusta o. g. premilostivo udostojilo udijeliti, u službenom području ministarstva poljodjelstva, ratni križ četvrtog razreda za civilne zasluge kotarskim šumarima Rafaelu Burniku i Ivanu Draščiću.

Pravljenje rakije od voća.

Da se ovogodišnje voće bude moglo cijelo upotrebljavati za neposrednu prehranu pučanstva, ured za pučku prehranu zabranio je pravljenje rakije od voća za dalje preprodavanje.

Isti ured može da dopusti neke iznimke, ali jedino za takovo voće koje se ne jede i koje se nedo konzervirati.

Molbe za takove dopuste moraju se prikazati preko Gemüse-Obst-Stelle, Beč I, Plankengasse 4.

Poštanske vijesti.

Privatni poljski poštanski promet sa poljskim poštanskim uredom 462 zasadi je pripušten, dok je sa poljskim poštanskim uredima 384 i 523 obustavljen.

Zabranjeno kupovanje krumpira u proizvođitelja.

Kotarsko poglavarstvo oglasuje: «Naredbom 26. srpnja 1917. l. d. z. br. 311 bio je cijeli proizvod krumpira stavljen pod zaporom.

Opozoruje se pučanstvo na propise spomenute naredbe, te se osobito opaža, da je svaka kupnja kod proizvođitelja zabranjena i kažnjiva, te da će se glede svih krumpira nabavljenih na zabranjeni način izreći da su propali.

Opozoruju se pak poljodjelci, da će zavod za promet žitom u ratno vrijeme preuzeti i plaćati samo zrele krumpire, da je vagjenje krumpira prije vremena kažnjivo, da će se glede krumpira prerano izvagjenih izreći da su propali, pa da je svaki pokus proizvođitelja krumpira, da prekrši ovaj propis bez svrhe, jer on ne može da iskoristi takve krumpire. Primjećuje se, da će ovo poglavarstvo najstrože nadzirati da se svak držji rečene naredbe, te da će postupati proti prekršiteljima sa svojim strogošću.»

Trgovačka i obrtnička komora u Spljetu.

Šalje nam zapisnik l. redovite sjednice 24. lipnja 1917. koja je bila pod predsjedanjem Dr. E. Grgića. Iz izvještaja vido, da se je komora odazvala svima patriotskim osjećajima i dužnostima u svako doba. Zauzela se, da bi se opskrblilo tvornicu Braća Bui kožama, za karbid, za promet, za petroleje, za opskrbu vojske naše trgov. mornarice, za naša hotela preduzeća, za kafane da im se dade šećera, za slastičarski obrt, za tvorničare soda vode i pašareta, za nabavu ugljenva. Za sve ovo i drugo obračalo se ustrajno gdje treba, većim dijelom s uspjehom. Iz svega se vidi, da komora budno pazi na interese trgovine i obrta, te obrtnika i trgovaca, i da se zauzima što može više i bolje u svakoj prilici, i u skladu sa općim interesima.

M. Jankov je izrazio bojazan, da bi se mogao osujetiti patriotski zaključak hrv. sabora glede aproviziranja Dalmacije. O tome bila je kratka rasprava, te je primljen prijedlog Jankova, da se za ovo komora obrati i Jug. klubu i zastupniku Dr. Smoldaci. M. Vidović se tužio na velika pomanjkanja u prijevozu trgovine do spljetske luke i preporučio komori, da se obrati Namjesništvu, da bi energično poradilo, da se pri ulcanju robe za aprovizaciju na Rijeci i tokom putovanja preduzmu najostrije nadzorne mjere. Predsjednik je uzeo stvar na znanje. Glasovani su račun. Zatovalo je utjeravanje trgovačkih prireza, a li zaostaci iznose 80.000 K. Komora će se obratiti min. trgovine, da posreduje kod financijske vlasti da nastoje oko utjerivanja prireza, jer ovako nije moguće komori odgovarati svojim financijskim obvezama.

Trgovačka i obrtnička komora u Zadru.

obznanjuje one koji imaju da putuju u Bugarsku, da mogu kod komore da dobiju obavijesti o uvjetima, koji se za takovo putovanje zahtijevaju.

Izmegju Austrije i područja vojne uprave u Rumunjskoj dopušten je do dalje odredbe saobraćaj jedino putem običnih pisama i dopisnica.

Pučka kuhinja u Zadru.

porazdijelila je mjeseca augusta manistre i pure 70.300 obroka, osim toga siromasima besplatno 41.650 obroka manistre. U nedjeljne dane dođavala je besplatno manistri nešto mesa.

Prenosni bolesti u Dalmaciji.

Drijavljeni slučajevi prenosnih bolesti u sedmic od 12. do 18. kolovoza 1917.

Bolest	Politički kotar	Općina	Broj	
			oboljelih	umrlih
Boginje	Split	K. Sućurac	3	—
Srdobolja	Dubrovnik	Dubrovnik	14	2
		Hvar	1	1
"	"	Starigrad	4	—
"	"	Sućuraj	6	—
"	"	Imotski	25	—
"	"	Knin	2	—
"	"	Korčula	27	1
"	"	Korčula	53	4
"	"	Kotor	4	2
"	"	Ercegnovi	4	2
"	"	Grbalj	4	1
"	"	Opuzen	1	—
"	"	Metković	1	—
"	"	Šibenik	2	—
"	"	Skradin	2	—
"	"	Sibenik	16	3
"	"	Vodice	10	1
"	"	Zadar	11	4
"	"	Nin	3	—
"	"	Rab	1	—
"	"	Sali	9	—
"	"	Zadar	4	1
Trbušni tif	Dubrovnik	Dubrovnik	4	—
"	"	Hvar	4	—
"	"	Starigrad	1	—
"	"	Vis	1	—
"	"	Korčula	3	1
"	"	Korčula	10	—
"	"	Ercegnovi	10	5
"	"	Risan	2	—
"	"	Tivat	2	—
"	"	Opuzen	1	—
"	"	Metković	1	—
"	"	Sibenik	4	2

1 i oboljenje odnosi se na vojničku osobu. — 2 odnose se na vojničke osobe. — 3 14 oboljenja odnose se na vojničke osobe. — 4 3 oboljenja odnose se na ratne zarobljenike. — 5 8 oboljenja odnose se na vojničke osobe.

List obavjesnog ureda za ratne zarobljenike.

Izišao je prvi broj «Lista obavjesnog ureda za ratne zarobljenike» (Mitteilungen der Auskunftsstelle für Kriegsgefangene des Gemeinsamen Zentralnachweisbureaus, Wien, I., Brandstätte 9.) s ovim sažajem: Predgovor. Izmjena ratnih zarobljenika: izmjena invalida s Rusijom, izmjena 60-godišnjih sa Rusijom, izmjena sušičavih časnika, izmjena invalida

s Italijom, liječnika i cijela: Poštanski iz Kopen: Manji član zgođnih p i križeva, sadržaju Godišnja di ni broje

vennero: zioni d: gratuliam: di: mines: mente la

Il si: postale, colla: deco: Asilo di: del cor. I: di deces: Pietro Ma

U b: kovanje: «Wiener: Bilioni, d

Zašto d: mariva

Nap: ođmjeriti: Narođ, k: jateljicu, ski opsta: rado biti: rado, stiče: ševni hor: napređuju: bijeno u: uspjeh u: školu, m: valti znan

Da: postlje še: da ih se: će i ona: Iskreno k: — nel: K: vni: 1) u: nikačkom: knjižnici;: prikladan: odgovara: zadovoljni

Drugi: zađ 30-40: zahtijevim: trošiti. Tr: god. i 2: vrćući, ko: vota u n

ma čitani: pročitaju: drugih lij: u kojima: novim sp: uputiti ni: listova. Z: se više s: njih prikl: u čitanje: čitanku, p: kom, da: zadovolati: analizeb: sku djecu: jedina, je: postole v: je otvore: 17 knjiga: bi se mir: 5 je druš: dne dječ: uputiti i: drugim š: prilike.

Niši: koliko pr: u ruke č: jem: njez: mivim po: Sve ovo: štaju iz r: sa primanj: Zagorac, č: e pustiti: nego li č: ima svaki: djetetu n: tama. Usp: mučno č: prigutiti n: list. Na p: da su mi: je rekao, novaca) prizor. Po

sto, ali k: list i jeca: sam umir

Poh: preporuč: dječji list: dječju zal: ciona. Ova: plođom: duvije hilja: vicu od o: nja sa stu

list, ali k: list i jeca: sam umir

Poh: preporuč: dječji list: dječju zal: ciona. Ova: plođom: duvije hilja: vicu od o: nja sa stu

list, ali k: list i jeca: sam umir

z. br. 311 bio
D zaporom.
se spomenute
svaka kupnja
a, te da će se
ranjeni način

u proizvo-

z. br. 311 bio
D zaporom.
se spomenute
svaka kupnja
a, te da će se
ranjeni način

će zavod za
plaćati samo
prije vremena
no izvagjenih
kus proizvo-

ika bez svrhe,
pire. Primje-
že nadzirati
će postupati

u Sjpljetu

z. 24. lipnja
Dr. E. Grgića.
zavala svima
svako doba.
u Braća Bui
rolej, za op-

za naša ho-
lade sećera,
soda vode i
ovo i drugo
m dijelom s
budno pazi
nika i trgo-

e i bolje u
eresima.
bi se mogao
abora glede
a je kratka
ova, da se za
stupnika Dr.

ika pomanj-
luke i pre-
stivnu, da bi
nju robe za
prezumu
je uzeo stvar

je utjerava-
nose 80.000
e, da poste-
oko utjeri-
komori od-

u Zadru
u Bugarsku,
jesti o uvje-
tjaju.

ne uprave u
dne saobra-
dopisnica.

istre i pure
a besplatno
ne davala

iji.
u sedmic

Broj

oboljelih
umrlih

3 —
14 2
1 1
4 —
6 —
25 —
9 2
27 1
53 4
4 2
4 2
1 —
1 —
1 —
2 —
16 3
10 1
11 4
3 —
1 —
9 —
4 1
4 —
1 —
1 —
3 1
10 —
10 5
2 2
2 2
1 —
1 —
4 2

— 2 odnose
e na vojničke
objenike.

bljenike.
g uređa za
skunfistele
entralnach-

ovim sadr-
jenika: iz-
dišnjih sa
na invalida

s Italijom, izmjena liječnika s Italijom, stanje izmjene
liječnika i zdravstvenog osoblja s Rusijom. Hospita-
cija: Posjeta austro-ugarskih vojnih pripadnika u
Danskoi ili Švedskoj. Odašiljanje životnih namirnica
iz Kopenhaga ratnim zarobljenicima. Piši tintom!
Manji članci o ratnim zarobljenicima. Oprez od ne-
zgodnih predatnih mjesta. Poziv za kupnju medalja
i križeva. Neuručljiva dopisivanja. — Prema ovom
sadržaju list zaslužuje svaku pohvalu i preporuku.
Godišnja pretplata iznosi godišnje 1.80 kr., a poje-
dini brojevi 16 filira.

Dalla cucina popolare di Zara

vennero dispensate nel mese di agosto 70.300 por-
zioni di minestra e polenta; oltre a ciò vennero
gratuitamente dispensate ai poveri 41.650 porzioni,
di minestra, aggiungendovi di domenica gratuita-
mente la carne.

Elargizioni.

Il signor Doimo Maupas, i. r. direttore d' ufficio
postale, cavaliere dell' Ordine di Francesco Giuseppe
colla decorazione di guerra, elargì a favore del locale
Asilo di carità per l' infanzia e la puerizia l' importo
di cor. 100 in occasione del secondo anniversario
del decesso del compianto suo fratello canonico don
Pietro Maupas.

Ispravak.

U br. 67. našega lista u vijesti «Previšnje odli-
kovanje» mješte: o. Pavao Bilonić, kako je bilo u
«Wiener Zeitung» javljeno, mora da stoji: o. Ante
Bilonić, dekan i župnik u Drnišu.

Zašto djeca, kad svrše pučku školu, odne- marivaju knjigu, i kako tomu doskočiti?

Napredak jednoga naroda u prosvjeti može se
odmjeriti ljubavlju njegovih gragjana prema knjizi.
Narod, koji zavoli knjigu, kao najmiliji drugu i pri-
jatelju, nema straha za svoj nacionalni ni ekonom-
ski opstanak. Stoga bi i zaljubljeni djecu u čitanje mo-
rao biti prvi i glavni cilj pučke škole. Čita li dijete
rado, stiče više spoznaja, svijest mu se razvija, du-
ševni horizont širi. Ovakova djeca lakše shvaćaju i
napreduju i u drugim predmetima. Je li dijete zalju-
bljeno u čitanje, već je osiguran njegov dobar
uspjeh u školi, a što je glavno, kad svrši pučku
školu, može se biti mirni, da će se i nadalje okorišći-
vati znanjem stečenim u školi i napredovati.

Da li se i našoj djeci, koja se otpušta iz škole
poslije šest, a i osam godina pohađanja, može reći,
da ih se je zaljubilo u čitanje? I ima li se nađe, da
će i ona u okolici posegnuti za knjigom ili novinom?
Iskreno kažem — ne! U Zagori bar kod 95% djece
— ne! Koji je tomu uzrok? Ima ih više, ali su gla-
vni: 1) u školskim knjigama; 2) u vrlo malom ili
nikakvom broju prikladnih dječjih knjiga u učeničkoj
knjižnici; 3) u vrlo malom ili nikakvom primanju
prikladnih dječjih listova; 4) što ponavljaonice ne
odgovaraju svojoj svrsi; 5) što se učiteljstvo ne osjeća
zadovoljno.

Druga i treća čitanka datiraju valjda još odna-
zad 30-40 god. Da su zastarjele, prema današnjim
zahtjevima pedagogije i metodike, ne treba ni riječi
trošiti. Treću čitanku upotrebljavaju djeca zadnje 3
god. i 2 godine u ponavljaonici. Ovoliko je god. pre-
vrćući, koje čudo, kada je se otreasu, da više za ži-
vota u nju ne zavire!

Da se djeca priljube knjizi nije dovoljno ni sa-
ma čitanka, pa bila i najprikladnija. Jednom kad
pročitaju čitanku, ne zanima ih više. Hoće im se
drugih lijepih knjiga, hoće im se prikladnih listova,
u kojima će nalaziti novih misli i svijest obogaćivati
novim spoznajama. Sama čitanka ne može djecu ni
uputiti ni uvesti u čitanje i razumijevanje knjiga i
listova. Za razumijevanje istih hoće se upute, hoće
se više spoznaja, a koje se stiču čitanjem sve to za
njih prikladnije lektire. Ako se dijete u školi ne uputi
u čitanje knjiga i listova, već se ograniči na samu
čitanku, poslijeđica će biti, kada se raskrsti s čitan-
kom, da će malo po malo, mjesto napredovati, na-
zadovati dok ne postane poluanalfabet, a možda i
analfabet. Ove posljedice prate većinom našu zagor-
sku djecu, kojoj je bila lektira čitanka. Da,
jedina, jer u nas, bar u Zagori, učeničke knjižnice
postoje većinom na papiru. Učiteljem u školi, koja
je otvorena ima 8 godina. U učeničkoj knjižnici ima
17 knjiga. Od ovih je 11 poljodjelskog sadržaja, koje
bi se mirno mogle uvrstiti u učiteljsku knjižnicu, a
5 je društva sv. Jerolima i život sv. Katarine. Priklad-
ne dječje knjige, koja bi ih mogla privući sebi i
uputiti i zaljubiti u čitanje, nema niti jedne! I po
drugim školama, bar u Zagori, vladaju iste ili slične
prilike.

Ništa pak toliko ne može privući k čitanju,
koliko pružanje dječji prikladnih listova. List dopi-
jeva u ruke češće. Uvijek novim i savremenijim sadržaj-
jem: nježnim pjesnicama, zabavnim pričama, zani-
mitim poučnim člancima, novim lijepim ilustracijama.
Sve ovo djecu uvelike veseli. Obično list ne ispu-
štaju iz ruku, dok čitanjem ne dokrajče. Ali u nas
s primanjem dječjih listova stoji se najgora. Naš
Zagorac, jer i sam nepismen i neprosvijetljen, radije
će pustiti, kad bi mu dijete imalo ostat i analfabeta
nego li će dati 1-2 K djetetu za list. Za vino i rakiju
ima svaki i na stotine kruna na godinu, a za list
djetetu nema ni onaj, koji i hiljadu ima na kama-
tama. Uspije li se da se pretpati dijete prve godine,
mučno će to i druge. Pokušao sam u dva mjestu
prignuti nekoliko djece, da se preplate na jedan dječji
list. Na početku druge godine redovito sam doživio,
da su mi plaću list povraćala s riječima: «Otac mi
je rekao, da Vam list vratim, jer da on nema više
novaca!» Od jednoga djeteta doživio sam i ganuljiv
prizor. Položivši mi list na sto, pogje na svoje mje-
sto, ali kao da je nešto zaboravilo, povratio se, uze
list i jecajući poljubu ga. Mene je potreslo; dijete
sam umirio rekavši, da ću mu ja list darivati.

Pohvalno je, što je pokraj škol. vijeće nedavno
preporučilo svim školama «Smilje», kao naš najbolji
dječji list, namjerom, da ga se što više širi i tako
djecu zaljubljuje u čitanje. Ovo i je povod ovim re-
cima. Ova lijepa namjera p. s. v. urodit će evo ovim
ploodom: «Smilje» će se raširiti prve godine u jedno
dvije hiljade primjeraka više, druge godine ni polo-
vicu od ovoga, a treće ni desetinu. Zbog ne poima-
nja sa strane roditelja o važnosti prosvjete, to čemo

mi učitelji biti sretni, ako 5% učenika prigremo da
se preplate. I ovo će se obično pretpati djeca
onih bolje stojećih roditelja, kojih od straha, a i ob-
zira prema učitelju, ne će moći svojem djetetu za-
nijekati 1-2 K, a i onih roditelja, koji su i sami ne-
što prosvjetljeniji. Ali mi bi se morali postarati, da
se i ono 95% djece siromašnih roditelja, ili po ime-
tku ili po duhu, opskrbe prikladnim listom i knjigama,
ako hoćemo u školama pravoga i općega uspjeha.
Uz dobru volju sve je moguće pa i ovo. Zamislimo
samo, kad bi nam svako 15 dana, ili najviše poslije
mjesec dana, stupio u školu dječji list, kolike li ra-
dosti i veselja dječici? Koliko bi se ljubavi ka knjizi
promicalo? Pravo bi veselje dječici bilo, kad bi mogla
sua u školi iz ovog lista čitati, koju najnoviju lijepu
priču, koji zgodni i savremeni poučni članak. Koji
bi zanos kod čitanja vladao, to zna samo onaj, koji
je bar s nekoliko djece kušao. Dobar list ovako bi
često mogao, a i morao zamijeniti čitanku. Trebo-
valo bi da učitelj kao jednu od glavnih dužnosti
nastoji, da djeca listove čitaju. Prvo nego li stigne
drugi broj, da se prvi pročita. U rasporedu sati tre-
bovalo bi, da budu bar 2 sata na nečelju, kroz koje
bi učitelj ispitivao i vodio kontrolu o čitanim knji-
gama i listovima. Iz pročitane knjige da djeca po-
bilježe glavna lica, koju glavnu rečenicu ili u kratko
sadržaj. Pri posjetu nadzornik imao bi glavno paziti
da se uvjeri, kako i koje knjige i listove djeca čitaju,
te kao i u ostalim predmetima, tako i o ovom da se
djeca ispitivaju. (Slijedi)

Telegrami Uredništva.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

Izveštaji austrijsko-ugarskog glavnog stana.

BEČ, 4. Službeno se javlja:

«4. septembra 1917.

Istočno bojište:

Na sjevero zapadu od Focsanija skršila su
se dva ruska i rumunjska napada. Na jugu istoku
od Cernovice naše hlabre čete osvojile su u žila-
vom rvanju jedan zašanični vis. Njemački zborovi
uzeli su pobjednim jurisem Rigu.

Talijansko bojište:

Jučerašnji dan protekao je bez ovećih pješa-
dijskih bojeva. U noći odbili smo talijanske za-
gone kod Kala i Madoni. Od danas izjutra naše
su čete na sjevernoj padini brda S. Gabrijeła iz-
nova u žestokom boju. Neprijateljski su letici
nanovo napali Trst.

Poglavica generalnog štaba.

Sinoćnji izvještaj o boju na Soči.

BEČ, 5. Javljuje iz stana ratne štampe, 4 sep-
tembra u večer. Boj se bje sa najvećom ljutinom
o brdo S. Gabrijeł.

N. V. Cesar Karlo na istočnoj fronti.

CZIKSZEREDA, 5. Njegovo Veličanstvo kre-
nulo je dana 3 septembra u večer u područje
vojne fronte generala pukovnika nadvojvode Josipa.

Za cijele vožnje kroz Ugarsku narod je odu-
ševljeno klicalo Njegovom Veličanstvu.

Junaštva naše podmornice u Sredozemnom moru.

BEČ, 5. Javljuje iz stana ratne štampe: Jedna
naša podmornica, kojom zapovijeda poručnik li-
nijskog broda vit. Trapp, vratila se sa preduzeća
od više dana u Sredozemnom Moru. Ona je po-
topila 30.000 nečistih tona neprijateljskih trgova-
čkih lagja. Potopila je hicima, unatoč njihovoj
pratnji, francuski naoružani parobrod «Constance» od
2469 tona sa tučom za topove, engleski naoružani
parobrod «Kilwinning» od 3071 tona sa municijom,
veliki, regbi, engleski parni brod od kojih 8000 tona
i naoružani engleski parobrod «Nairn» od 3700
tona. Poslijeđnja žrtva naše podmornice bio je ne-
poznati naoružani parni brod od 10.000 do 12.000
tona; dva druga parobroda, koji su ga pratili, a
sami bili čuvani od dvije torpedače, pucali su na
podmornicu; ali ova ga je sa dva torpedačka hica
i svojom artiljerijom potopila.

Nijemci osvojili Rigu.

Izveštaj njemačkog glavnog stana.

BERLIN, 4. Wolff-Bureau javlja:
Veliki glavni stan, 4. septembra 1917.

Zapadno bojište:

Neprijatelj koji je po noći prodro u naše li-
nije sjevero zapadno od Lensa, bi namah protjeran
protudarcem. U Champagni uzbili smo protuna-
padom Francuze, koji su se poslije uzbrane vatre,
otisnuli cestom Somme-Py-Souain. Dred Verdunom
jak boj vatrom. U noći izmiegju 2 i 3 septembra
naši su letoci osuli bombama Calais, Dunkerque,
jučer Dover, a noćas naše su letjelice napale
bombama Chatam, Sheerness i Ramsgate. Jučer
oboreno je hicima 19 neprijateljskih letjelica i 2
zauzdana balona.

Istočno bojište:

Doslje dvodnevne bitke, osma armija, koju
vodi general pješadije von Hutier, jučer je zauzela
sa zapada i jugo-istoka grad Rigu, koji je na više
mjestu gorio. Rusi su u najvećoj hitnji napustili
svoj široki mostobran na zapadu od Dvine i Rigu.
Naše se divizije nalaze pred Ust-Dvinskom. Guste
gomile vojske, bez reda, guraju se u marševima
po danu i po noći iz Rige, prema sjevero istoku.
Na jugu od velike ceste koja vodi u Venden, s obe
strane velikoga potoka Jägelä, jake ruske snage
udariše očajnim, krvavim napadom na naše čete,
da zašlite uzmicanje potučene dvanaeste vojske.
U ljutom boju one podlegoše našem jurisu. Naše
su divizije na više mjesta doprle do velike ceste.
Nekoliko je tisuća Rusa zarobljeno; otelo je preko
150 topova i ratnog materijala bez broja.

Drvi general kvartirmajstor Ludendorff.

Riga, (283.000 stanovnika). Glavni grad li-
vonske gubernije, iza Petrograda najznamenitiji
trgovački grad na Baltičkome moru sa cvatućom

industrijom. Grad je smješten u pjeskovitoj ravnici
s obje strane južne Dvine, koja je ovdje, 15 km
pred ušćem u Riški zaton, široka 800 met. Riga ima
značajnu prošlost u vrijeme prvotna mačevnoga
reda i zašim za cvjetanja Hanse. Kasnije se boriše
za Rigu Švedi i Poljaci, dok nije napokon grad
za velikoga sjevernoga rata godine 1710. pao u
ruke Rusima i uslijed mira ništaditskog god. 1731,
ostao Rusiji. U našem je vijeku Riga kao trgovačka
luka lijepo napredovala. Grad se sastoji od unutra-
šnjega grada, petrogradskog, moskovskog i mitav-
skog predgraja. Grad ima više spomenika (Her-
derovo poprsje itd.), znatan broj uglednih crkava,
raznih učenih zavoda i zbiraka; u carskom dvorcu
stolovao je guverner. Ispod grada je Ust-Dvinsk
(Dünamünde) primorska utvrda na lijevom rukavu
Dvine, gdje se ova spaja pri ušću u Riški zaton
sa širokom kurskom Aa-rijekom.

Visoko odlikovanje Ludendorffu.

BDRLIN, 5. Car je udijelio prvom generalu
kvartirmajstoru Ludendorffu, prigodom zauzeća
Rige, veliki križ reda Crvenog Orla, s hrastovim
lišćem i mačevima.

Sinoćnji izvještaj njemačkog velikog glavnog stana.

BERLIN, 4. u večer. Na zapadu borbena dje-
latnost oživljuje. Na istoku Rusi su potisnuti preko
livonske rijeke Aa. Neprijatelj je napustio Ust-
Dvinsk.

Grof Czernin u Berlinu.

BEČ, 5. Ministar izvanjskih posala grof Czer-
nin krenuo je jučer sa poslastvenim savjetnikom
grofom Colloredo-Mannsfeldom u Berlin.

Izjave njemačkog kancelara Mi- chaelisa o otkrićima u Suhomli- novoj parnici.

BERLIN, 5. Upravitelj Wolff-Bureau-a Mandler
bio je primljen od državnog kancelara. Ovaj se
najprije izrazio o otkrićima u Suhomlinovoj parnici,
koja bi mogla da preinače sud evropske javnosti
i one izvan Evrope o Njemačkoj i da unište le-
gendu da je Njemačka kriva ratu. Da je američka
vlada, kad je odgovarala na papinu notu, znala
za ta otkrića, bila bi jamačno drugačije sudila.
Ko je izabrao čas za rat, to je danas doista ne-
pobitno dokazano.

Zatim državni kancelar je opisao hajku
ruske vojničke stranke za rat, pa je dodao: Ni
njemačka vlada ni njemački narod, koji je svome
vladaru u uzajamnoj, neporušivoj vjernosti odan,
nije ni onda ni u koje drugo doba bio prožet
onom pohlepom za osvajanjem i moću, koja mu
se pripisuje; inače on bi za prošle četrdeset i tri
godine mira bio upotrebio zgode, koje su mu se više
puta pružale, da zametne rat u manje teškim pri-
likama. Ništa drugo nije nas u ovaj krvavi obram-
beni rat za život i slobodu rinulo, nego samo po-
gana volja neprijateljskih zločinačkih hajkača. Ovu
istorijsku istinu, koju Suhomlinov i Januškević da-
nas iznova potvrguju, neće nikakva američka nota
preinačiti. Nota ne će ni našu tvrdvu potresti,
da u vjernoj zajednici izmiegju prijestola, vlade i
naroda, izvostimo svoj ratni cilj, za koji se naši
junaci već tri godine bore i krv liju; taj je cilj
očuvanje svetog prava, da Njemačkoj ne bude na-
škogjeno i da se dalje obezbrženo razvija u miru
i slobodi.

Za opskrbljivanje naroda ugljem.

BEČ, 5. Sutrašnjom naredbom o uregijvanju
potroška uglja, kokska i briketa odreguje se za
opskrbljivanje pučanstva ugljem jedan sistem kon-
tingentacije, tim što će se iz raspoložive koli-
koće goriva izlučiti unaprijed stanoviti kontingent za
pučanstvo i neke zavode, te će ga se doznačiti
političkim zemaljskim vlastima radi razdiobe. Za
nabavljanje goriva izdavaće se karte za uglj.
Drugom naredbom odreguju se mjere radi štege-
nja plina, elektriciteta i goriva. Drije svega odregu-
je se opća zabrana da se grije do 15 oktobra,
sa stanovitim izuzecima. Izvanjska i unutrašnja
rasvjeta i grijanje javnih i privatnih prostorija ima
se ograničavati na najmanju mjeru; u privatnim
stanovima smiju se grijati najviše tri sobe i kuh-
hinja. U 7 s. na večer imaju se poslovne zata-
vate, izuzevši dućane za živež, gostionice u 10 sati,
kafane u 11 sati; ne smiju se grijati kinematog-
rafi i slična zabavišta, izuzevši kazališta, sale za
koncerte i prostorije za obrazovanje i nauku. Na
kraju ovlašćuje se ministarstvo željeznica, da o-
graniči ili obustavi promet lokalnih željeznica.

Izveštaji bugarskog glavnog stana.

SOFIJA, 4. Glavni stan, 4 septembra:
Mačedonska fronta:

Na Cervenoj Steni cijeli dan vrlo žestoka
artiljerijska vatra. Zorom napadoše Francuzi kod
Cervene Stene i na zapadu od Bitolja, ali bjehu
zapornom vatrom odbijeni. Na Dobropolju Srbi
pokušahu po noći dvaput da napanu, ali bjehu
ručnim granatama uzbijeni. Na donjoj Strumi čar-
kanja izmiegju straha.

Rumunjska fronta:

Slaba puščana i topovska vatra na više ta-
čaka fronte.

Ruska vlada pristala na londonski ugovor.

STOCKHOLM, 4. Brzojavna agencija javlja, da
je petrogradska privremena vlada pristala službeno
u ime revolucionarne Rusije na londonski ugovor
od 5 septembra 1914.

Umro bivši ruski ministar predsjednik Stürmer.

PETROGRAD, 4. Nekadašnji ministar pred-
sjednik Stürmer umro je od uremije, dana 3 sep-
tembra, u 77 god. života.

Civilno vjenčanje u Rusiji.

BERN, 5. Ruski dopisnik «Bunda» javlja iz
Petrograda: Naredbom privremene vlade civilno
je vjenčanje priznato zakonitim u Rusiji.

Telegrammi della Redazione.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

I bollettini dello stato maggiore generale austro-ungarico.

VIENNA, 4. Si comunica ufficialmente:

«4. settembre 1917.

Teatro della guerra orientale.

A nord-ovest di Focsani crollarono due attac-
chi russo-rumeni. A sud-est di Czernowitz le no-
stre truppe in una lotta tenace espugnarono un'al-
tura validamente trincerata. Corpi germanici in
un vittorioso assalto presero Riga.

Teatro della guerra italiano:

La giornata di ieri trascorse senza combat-
timenti di fanteria di maggior entità. Durante la
notte abbiamo respinto presso Kal e Madoni punte
italiane. Da questa mattina le nostre truppe sul
versante settentrionale del Monte San Gabriele
sono nuovamente impegnate in un violento com-
battimento.

Trieste venne di nuovo attaccata da aviatori
nemici.

Il capo dello stato maggiore generale.

I bollettini del grande quartiere generale germanico.

BERLINO, 4. Il Wolff-Bureau comunica:

Grande quartiere generale, 4 agosto 1917.

Teatro della guerra occidentale:

Il nemico, penetrato durante la notte a nord-
ovest di Lens nelle nostre linee, ne venne con una
contropunta tosto cacciato. Nella Scampagna i
Francesi, che dopo un fuoco a stamburate pun-
tarono innanzi sulla strada Somme-Py-Souain,
furono ributtati con un contrattacco. Dinanzi a
Verdun vigoroso combattimento a fuoco. Nella notte
dal 2 al 3 settembre i nostri aviatori bombardar-
ono Calais e Dunkerque, ieri Dover; Chatam,
Sheerness e Ramsgate, furono questa notte aggre-
dite con bombe dai nostri velivoli. Ieri furono ab-
battuti 19 velivoli nemici e due palloni frenati.

Teatro della guerra orientale.

Dopo una battaglia di due giorni, ieri l'ot-
tava armata, comandata dal generale di fanteria
von Hutier, occupò da ovest e sud-est Riga, che
ardeva in più punti. I Russi sgomberarono nella
massima fretta la loro estesa testa di ponte ad
ovest della Duna e di Riga. Le nostre divisioni
trovarsi dinanzi a Ust Dvinsk. Fitte, disordinate
masse d' eserciti si pigliano in marce diurne e not-
turne da Riga verso nord-est. A sud della grande
strada che conduce a Wenden, da ambo i lati del
grande torrente Jägel, numerose forze russe si lan-
ciarono in un sanguinoso disperato attacco contro
le nostre truppe per coprire la ritirata della 12.a
armata russa in rotta. In un accanito combatti-
mento esse soggiacquero al nostro assalto. La
grande strada venne in alcuni punti raggiunta
dalle nostre divisioni. Alcune migliaia di Russi
furono tratti prigionieri, vennero catturati oltre 150
cannoni e innumerevoli attrezzi di guerra.

Il primo quartiermastro generale Ludendorff.

D. KASANDRIĆ odgovorni urednik.

Tiskarnica č. k. dalmatinskog namjesništva.

Br. 1579.

1-3

DATJEČAJNI OGLAS.

Dočetakom školske godine 1917—1918 ostaje
razpoloživa Jubilarna stipendija utemeljena na
uspomenu 50 godišnjeg vladanja Njegova C. K.
Apostolskog Veličanstva Franje Josipa I a u iznosu
od godišnjih kr. 300.

U smislu zakladnog lista, na ovu stipendiju
imaju pravo mladići koji pripadaju obćini rabjskoj
koji su svršili pučku školu ili bi se nalazili u
zadnjem razredu iste škole a nemaju sredstava
da prosljede nauke van Raba, te su ugodnog
moralno političkog ponašanja.

Potpora bit će doznačena u 10 obroka tekora
10 školskih mjeseca na obćinskoj blagajni u Rabu.
Kome bude podpora udjeljena uživati će ju
sve do redovitog trajanja započeti nauka i sve
dotle dok bude mogao sa redovitim svjedodžbama
dokazati da je postigao zakonite ocjene. Natječa-
telji moraju da podastru svoje molbe Obćinskomu
Vijeću preko Obćinskog Upraviteljsva najdalje do
25 rujna tek. godine podkrijepljene zadnjom škol-
skom svjedodžbom.

Od Obćinskog Upraviteljsva

Rab, 28 kolovoza 1917.

Načelnik

Bakota

Drisjednik

Maričić

Br. 1551

1-3

DATJEČAJNI OGLAS

Dočetakom školske godine 1917—1918 ostat
će razpoloživa jedna stipendija iz zaklade Dr. Jo-
sipa Antonietti a u iznosu od godišnjih kruna 430.
U smislu zakladnog lista na ovu stipendiju

„BLANKA“

Držim na skladištu još malo sanduka njemačkog surogata sapuna **BLANKA**, koji potpuno nadomjestuje obični sapun.

Izvršujem naručbe najmanje jednog cijelog originalnog sanduka od 200 komada po oko 20 đkg. - dok zaliha traje - po Kr. 55 svaki sanduk franko ovdje, i to samo ako mi bude unaprijed dostavljena odnosna svota.

MARCELLO PATTIERA - Zadar.

Jadranska banka
podružnica Split

počam od

1. siječnja 1917

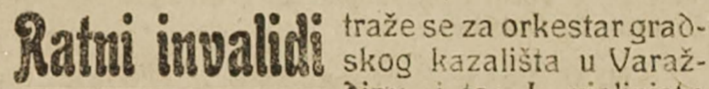
plaća na uložnim knjžicama

3³/₄ kamata.

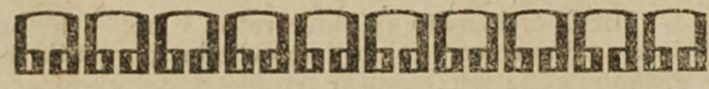

Ratni invalid traži se za privremenog uzničkog nadzireatelja kod č. k. zemaljskog suda u Zadru.

Uvjeti: da je po zanatu knjigoveža, plata 2.80 Kr. na dan i 25 Kr. na mjeseč ratnog doplatka i odijelo po propisu. — Obratiti se na pokrajinsko povjerenstvo za skrb oko ratnih invalida u Zadru.

Ratni invalidi traže se za orkestar gradskog kazališta u Varaždinu, i to: I. violinistu, I. violistu, I. čelistu, I. flautistu, I. oboistu, I. fagotistu i I. i II. cornetistu. — Uz ovu službu mogli bi biti namješteni kao pisari, poslužnici ili što slična. Prijave: Pokr. dalm. povjerenstvu za skrb oko ratnih invalida u Zadru.

Fratelli Mandel & Nipote
BANCA CAMBIO-VALUTE — ZARA

ACQUISTA E VENDE ogni sorta di effetti pubblici Cartelle di lotteria, monete secondo il listino di giornata. Raccomandabili: Lettere di pegno 4¹/₂ del Credito fondiario dalmato Obbligazioni provinciali dalmate 4%. Lettere di pegno 4¹/₂ della Banca Commerciale di Budapest. — Lettere di pegno della Cassa di risparmio di Budapest 4%. — Prestito ferroviario Bulgaro al 6 e 5%. — Obbligazioni ferroviarie della Bosnia-Erzegovina 4¹/₂%. ACCORDA SOVVENZIONI sopra Carte di Valore all'usuale tasso d'interesse.

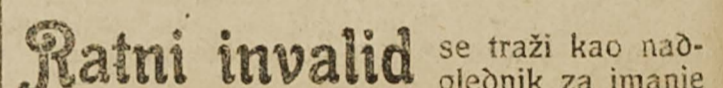
CEDE Cartelle pi lotteria, verso pagamento a rate mensili. — Raccomandabili: Città di Vienna 1874 Vinc. princ. Cor 400.000, in rate mensili di Cor. 20. Credito fondiario Austriaco 3%. Vinc. princ. Cor. 100.000, in rate mensili di Cor. 10. Credito Mobiliare Aust. 1858, Vincita princ. Cor. 300.000, in rate mensili di Cor. 20. Banca Ipotecaria Ungherese 4%. Vincita princ. Cor. 70.000, in rate mensili di Cor. 10. Lotti Turchi 1870 da f.chi 400. Vinc. principale f.chi 600.000, in rate mensili di Cor. 8. Gruppo Croci rosse Austriache, Italiane ed Ungheresi. Vincita princ. Cor. 125.000, in rate mensili di Cor. 6, Singole cartelle Cor. 2 ecc.

ACCETTA versamenti di denaro fissi e in Conto Corrente, con restituzione senza preavviso, verso un interesse annuo di 4%. RILASCIA Assegni bancari sulle principali piazze d'Europa e s'incarica di tutte le operazioni d'incasso, versamenti e simili richieste dei propri clienti, senza alcuna spesa. ASSICURA Cartelle di lotteria e Obbligazioni contro la perdita derivante dall'ammortizzazione, alle condizioni generalmente stabilite. ASSUME Assicurazioni nei rami: Incendi, Vita, Accidenti Furto con iscaso, quale Agenzia Principale delle Assicurazioni Generali di Trieste.

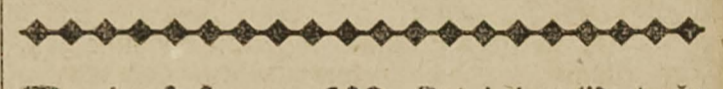

Ratni invalid se traži za općinskog redara u općini u Obrovcu, koji će vršiti i službu ovrhovoditelja. Uvjeti: sposoban za hodanje, poznavanje hrvatskog jezika u govoru i u pismu. Beriva: 960 kr. na godinu, 100 kr. za službeno odijelo i oko 1000 kr. kao ovrhovoditelj općinskih nameta. Prijave do konca srpnja: Dalm. pokr. povjerenstvu za skrb oko ratnih invalida u Zadru.

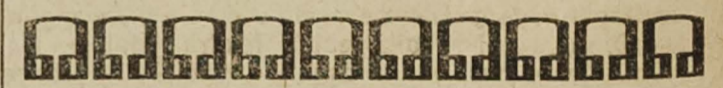
Ratni invalid se traži kao nadglednik za imanje kod Knina. Prednost imaju praktični vinogradari i oženjeni. ima stan u naravi, a platu po pogodbi. Prijave: Dalm. pokr. povjerenstvu za skrb oko ratnih invalida u Zadru.

Ratni invalid Ratni invalid traže se za trgovačkog pomoćnika i vrtlara u Gružu (kod Dubrovnika). Uvjeti: za trgovačkog pomoćnika: poznavanje hrvatskog i njemačkog jezika, oženjen, dobra ponašanja i osobita povjerenja, a za vrtlara: uz dobro ponašanje da je vješt u svojoj struci. Zahtjevi plate i ponude „Pokrajinsko povjerenstvo za skrb oko ratnih invalida“ u Zadru.

Ratni invalid Ratni invalid traže se za trgovačkog pomoćnika i vrtlara u Gružu (kod Dubrovnika). Uvjeti: za trgovačkog pomoćnika: poznavanje hrvatskog i njemačkog jezika, oženjen, dobra ponašanja i osobita povjerenja, a za vrtlara: uz dobro ponašanje da je vješt u svojoj struci. Zahtjevi plate i ponude „Pokrajinsko povjerenstvo za skrb oko ratnih invalida“ u Zadru.

Šode kauštike

u bačvama od oko 400 kg. prodaje uz najniže dnevne cijene tvrdka

Marcello Pattiera

Zadar

Brzjav: PATTIERA - Zadar.

Oglas.

Općinska štedionica u Benkovcu ukamačuje sve štedioničke uložke od 15. prosinca 1916 do daljnjega sa 4% (četiri posto) čisto, što se ovime do sveopćeg znanja stavlja.

ODBOR.

NAKLADA DOPISNICA

Skladište papira i kancelarijskih potrepština

MERCUR & Mikula - Zadar, ulica sv. Vida 11.

Nugja: Umjetničkih dopisnica i Ljubavnih od 5 do 15 h. — Školskih potrepština osobito Zadaćnica. — Listova, Kuverata i Računa štampanih za trgovce. — Mapa za pisma 10 kuv. i 10 listova crt. 20—25 h. — Feldpost 1000 komada Kr. 5—6. — Cigaretnog papira: «Riz Abadije» I. 60/100 Kr. 10.50, II. 100/100 Kr. 8.50. «Austria» 100/80 Kr. 4.50. «Samum» II. 120/80 Kr. 8.80. — Fotografiskih potrepština. — Trgovačkih knjiga svake vrsti i veličine.

Emaliranih tablica za groblje sa i bez fotografije

== za dućane i za urede. ==

Disači stroj «Meteor» Kr. 480 takogier hrv. pismom.

Pečata od gume i mjedi.

Električna Baterija Kr. 1.40 komplet Kr. 3.90.

Novost! Slika N. V. Cara **KARLA I.** u bojama, veličina 73x50, Kruna 3.50. Okvira svake vrsti i veličine jeftino. — Špaga od papira od 1/2 do 6 m/m po kg. Kr. 7, 8, 9, sa gvozdenom žicom 3 m/m kg. K. 7.80.

POTPLATE od gume i od kože za postole, samo za trgovce i postolare na veliko.

JOSIP JADRONJA - ŠIBENIK

Poveljeni trgovačko-pomorski mešetar.

Agenturni, komisionalni i otpremnički posao. — Zastupstvo osjguravajućeg društva «HERCEG-BOSNA». — Zastupstvo i skladište ugl. Tvrtnke Michele Truden, Trst. — Zastupstvo i skladište ugl. Tvrtnke Miho Sez, Dubrovnik. — Preuzimlje narudžbe svakovrsnih modernih pečata iz gume i mjedi za pečatni vosak i sve ostale pečatne predmete, sve uz tvorničku cijenu. Brza izradba. — Kupuje prazne vreće i plaća najvišom cijenom.

God. 1917
Cijena je Kr. 12.—, satra Na polugodište
Tel. N. V. Ce rala puke CSIK SZ vojnoj fronti osobito kod bojevima o pred Tirgulo Cesara burni Vlada je pro počasnu satra pješadijska p u bojevima o nekoliko ofic da deputacij koje se bore Cesar odveze i na podne Tusnadu. Os vlijeno pozdu četne deputa članovima r vojnike, koj hrabro vojev su mu Szele Na već natrag. Jeda Izvještaji a BEČ, 5. «5. sept Talija Devetna ispuniše tes jurišne čete napad u du dalja napada jučer izjutra do najveće z juriše na kr u njegove slavnja pjesa sa najvećom nesmanjenot Talijani nek preduzeće, poboljšaju p visoravni z propali su n prokušanih 100 talijansk Od početka nika. Talijan dali Trst. U noć neprijateljsk bomba, koj nekoliko šet zapalilo se. neznatnih žriava. Sinoćni BERLI Na sje pali su jaki e artiljerijski s njica uzbila na jugozape Ostali glavnog stan vitelju D Pooštreni BERLI dišnjih vlas zemnom P ukupne sa stro-ugarsk poručnika I dana potopi nasred njih BERLI skom kona uništile 19.6 Njemačka LONDO mornica po